

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ 2015

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας 2014 – 2020 (ΠΕΠΘ) αποτελεί το Προγραμματικό Κείμενο που περιγράφει ομαδοποιημένα και ανά τομέα τα μέσα και τους τρόπους που θα υλοποιηθεί η στρατηγική της Περιφέρειας την 5^η Προγραμματική Περίοδο 2014 – 2020, δρώντας συνεργατικά σε πολλούς τομείς με τα Τομεακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 – 2020. Εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τις 18.12.2014.

Οι πόροι του ΠΕΠΘ ανέρχονται σε 401 εκ. € Συγχρηματοδοτούμενης Δημόσιας Δαπάνης (ΣΔΔ) με το ποσοστό της Κοινοτικής Συμμετοχής (ΚΣ) να ανέρχεται σε 80% (321 εκ. € περίπου ΚΣ), δεδομένου ότι η Θεσσαλία κατατάσσεται στις «Λιγότερο αναπτυγμένες Περιφέρειες». Οι κοινοτικοί πόροι προέρχονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) (329,7 εκ. €) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ) (71,3 εκ. €).

Για το ΠΕΠΘ, όπως και για κάθε Πρόγραμμα του ΕΣΠΑ, η σύνταξη Ετήσιας Έκθεσης Υλοποίησης του με αρχή το 2015 αποτελεί υποχρέωση που προκύπτει από τους Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς. Η Έκθεση παρουσιάζει με τυποποιημένο τρόπο τα πεπραγμένα του έτους αναφοράς της σχετικά με την ενεργοποίηση και υλοποίηση του ΠΕΠΘ και υποβάλλεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μετά από έγκριση της από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Προγράμματος που είναι το αρμόδιο όργανο παρακολούθησης της εφαρμογής και της προόδου του. Η υποβολή της Ετήσιας Έκθεσης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι προϋπόθεση για την πραγματοποίηση ενδιάμεσων πληρωμών του Προγράμματος από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το χρονικό διάστημα που καλύπτει η παρούσα Έκθεση αφορά στην έγκριση του Προγράμματος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (18.12.14) έως 31.12.15. Η πρόοδος που καταγράφεται αυτό το διάστημα αφορά κυρίως σε ενέργειες απαραίτητες για την εκκίνηση του και λιγότερο σε όρους προόδου συμβάσεων ή δαπανών που μέχρι τα τέλη του 2015 είχαν καταγραφεί ως μηδενικές στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα. Ως σημαντικότερες ενέργειες αναφέρονται η έκδοση του Νόμου 4314/14 (ΦΕΚ 265/Α/23.12.14) για την διαχείριση των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, η Συγκρότηση της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΠΕΠΘ με την με την α.π. 1277/18.03.15(ΦΕΚ 477/Β/27.03.15) Απόφαση Περιφερειάρχη Θεσσαλίας και η πρώτη συνεδρίαση της τον 6ο 2015, η έκδοση εγκυκλίου για την εξειδίκευση των Προγραμμάτων(3ος 2015), η έκδοση Υπουργικής Απόφασης για το πλαίσιο του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014 – 2020 (ΦΕΚ 1822 Β/2015) και του σχετικού Οδηγού που έλαβε την σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ) τον Νοέμβριο 2015.

Οι παραπάνω ενέργειες ήταν απαραίτητες για την ενεργοποίηση του ΠΕΠΘ. Εκτός όμως αυτών, απαραίτητη ήταν η εκπλήρωση σειράς προϋποθέσεων σε επιμέρους τομείς του Προγράμματος, εκπλήρωση για την οποία ευθύνονται κεντρικοί ή/και περιφερειακοί φορείς. Ενδεικτικά αναφέρονται ο τομέας των ερευνητικών υποδομών, της Ψηφιακής Ανάπτυξης, της Ενεργειακής Αναβάθμισης Δημοσίων Κτιρίων, της Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, της Εκπαίδευσης, της Υγείας, Κατάρτισης και Ανάπτυξης Δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού καθώς και της Κοινωνικής Ένταξης. Πολλές από τις προϋποθέσεις αυτές αρμοδιότητας κεντρικών φορέων, που είναι μάλιστα απαραίτητες για να προχωρήσει η εξειδίκευση των πόρων του ΠΕΠΘ, δεν είχαν εκπληρωθεί ή και δεν έχουν εκπληρωθεί ακόμα, ως εκ τούτου οι αντίστοιχοι πόροι του ΠΕΠΘ δεν μπόρεσαν να ενεργοποιηθούν εντός του 2015. Αναμένεται η εκπλήρωση όλων στο 2016 για περαιτέρω ενέργειες ενεργοποίησης αντιστοίχων πόρων ΠΕΠΘ.

Με στόχο την εκπλήρωση προϋποθέσεων αρμοδιότητας περιφερειακών φορέων, το 2015:

- Εγκρίθηκε η τελική Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης(RIS3) (3^{ος}/2015) και καταρτίστηκε το Εξειδικευμένο Σχέδιο Δράσης της μέσα από διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης ευρείας ενημέρωσης, διαβούλευσης και συμμετοχής (εγκρίθηκε το 2016).
- Εκπονήθηκε και εγκρίθηκε από το Περιφερειακό Συμβούλιο η Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη & την Καταπολέμηση της Φτώχειας στη Θεσσαλία (ΠΕΣΚΕ) (8^{ος}/2015) καθώς και η επικαιροποιημένη Περιφερειακή Στρατηγική για την ένταξη των ΡΟΜΑ.
- Εκπονήθηκε η Μελέτη για την Διάγνωση των αναγκών της Αγοράς Εργασίας στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (έγκριση 2016).
- Επικαιροποιήθηκε ο Περιφερειακός Σχεδιασμός για την Διαχείριση των Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του αναθεωρημένου Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων και επίκειται η έγκρισή του στο α' εξάμηνο 2016.

Επίσης, πραγματοποιήθηκαν ημερίδες και δράσεις ενημέρωσης πολιτών και δυνητικών δικαιούχων για το ΠΕΠΘ. Ειδική συνεργασία υπήρξε με την ΕΣΑμεΑ για θέματα του ΠΕΠΘ και ενημέρωσης δυνητικών δικαιούχων για τις σχετικές απαιτήσεις έργων και Συστήματος. Επίσης συνεργασία υπήρξε με τους φορείς των σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ) που αφορούν στις πόλεις της Λάρισας και Βόλου, καθώς και με τη Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Περιφέρειας στο πλαίσιο ανάληψης αρμοδιότητας Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης (ΕΦΔ) για θέματα ιδιωτικών Επενδύσεων. Η έγγραφη και μέσω συναντήσεων επικοινωνία και συνεργασία της ΕΥΔΕΠ με περιφερειακούς φορείς (π.χ. ΦΟΔΣΑ, φορείς έργων προσπελασιμότητας, Υγείας κ.α.) την Εθνική Αρχή Συντονισμού και Επιτελικές Δομές Υπουργείων με στόχο την έγκαιρη και βέλτιστη εξειδίκευση των δράσεων του ΠΕΠΘ ήταν συνεχής.

Η συνολική πρόοδος του ΠΕΠΘ έως 31/12/15 είναι:

- Με την 1η εξειδίκευση του ΠΕΠΘ που εγκρίθηκε από την 1^η Επιτροπή Παρακολούθησης τον 6^ο/2015 εξειδικεύτηκαν δράσεις Π/Υ 144.213.969 € Δημόσιας Δαπάνης (ΔΔ) (36,0% Π/Υ ΠΕΠΘ: 401 εκ. ευρώ).
- Εκδόθηκαν τέσσερις (4) Προσκλήσεις ΔΔ 27.464.509€ (6,8% Π/Υ ΠΕΠΘ), από τις οποίες οι τρεις (3) συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και αφορούν σε φροντίδα και φιλοξενία παιδιών από οικογένειες με εισόδημα κάτω του ορίου της φτώχειας το έτος 2015 – 2016, καθώς και σε εκπαιδευτική υποστήριξη μαθητών με αναπηρία για το σχολικό έτος 2015 – 2016 και η τέταρτη συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και αφορά σε αναβάθμιση οδικών τμημάτων που ανήκουν στο Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ).
- Εντάχθηκαν τέσσερις (4) Πράξεις ΔΔ 16.664.509 € (4,2% Π/Υ ΠΕΠΘ), από τις οποίες τρεις (3) σε συνέχεια των προσκλήσεων με συγχρηματοδότηση του ΕΚΤ και μία (1) σε συνέχεια της πρόσκλησης με συγχρηματοδότηση του ΕΤΠΑ.
- Νομικές Δεσμεύσεις και επιλέξιμες δαπάνες, παρότι υπήρξε πραγματική πρόοδος, για τεχνικούς λόγους δεν καταχωρήθηκαν στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του ΕΣΠΑ στο 2015.

Για την επιτάχυνση της προόδου του Προγράμματος το 2016 απαιτούνται τα εξής:

- Περαιτέρω επιμερισμός δράσεων ΠΕΠΘ και Τομεακών Προγραμμάτων λαμβάνοντας υπόψη ότι μέρος των δράσεων του ΠΕΠΘ είναι παρεμφερείς με Τομεακών Προγραμμάτων, όπως οι δράσεις που αφορούν τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών, την προστασία και ανάδειξη περιοχών NATURA καθώς και τις Ιδιωτικές Επενδύσεις.

- Επιτάχυνση της εξειδίκευσης δράσεων εθνικής πολιτικής του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου σημαντικής χρηματοδοτικής βαρύτητας ή/και στρατηγικής βαρύτητας για το ΠΕΠΘ όπως οι Δράσεις Προστασίας Υγείας του Πληθυσμού και Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας.
- Ορισμός Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης δεδομένου ότι σημαντικό μέρος του ΠΕΠΘ αφορά σε Κρατικές Ενισχύσεις η υλοποίηση των οποίων προγραμματίζεται μέσω Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης, διαδικασία που απαιτεί προετοιμασία, που έχει ξεκινήσει ήδη και ολοκληρώνεται το 2016.

Επίσης προωθούνται ειδικά θέματα των νέων Κανονισμών (π.χ. καταπολέμηση της απάτης, διαχείριση κινδύνων κ.α.). Η εκπαίδευση τόσο των στελεχών της ΕΥΔ όσο και των δυνητικών Δικαιούχων του ΠΕΠΘ ξεκίνησε το 2015 και προγραμματίζεται να συνεχισθεί με εξειδικευμένη κατάρτιση, με δομημένη διαδικασία και συνεργασίες με κεντρικές υπηρεσίες στο 2016. Η χρήση πόρων της τεχνικής υποστήριξης του ΠΕΠΘ θα συμβάλει τόσο στο ζήτημα αυτό, όσο και στην περαιτέρω εξειδίκευση τομέων του ΠΕΠΘ, στήριξη και παρακολούθηση της υλοποίησής τους.

Η ενεργοποίηση των προβλεπόμενων Περιφερειακών Μηχανισμών Διακυβέρνησης και Παρακολούθησης Στρατηγικών (Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης, Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας και Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας) καθώς και αντιστοίχων Εθνικών Μηχανισμών, εκτιμάται ότι θα συνεισφέρει σημαντικά στην αποδοτική υλοποίηση του ΠΕΠΘ.

Τέλος, η λήξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013 στο τέλος 2015 και η διαδικασία «εξυγίανσής» του, συναρτάται άμεσα με ορισμένους τομείς του ΠΕΠΘ 2014-2020, κυρίως σε ό,τι αφορά στη διαχείριση τμηματοποιημένων (phasing) έργων ή πιθανά «μεταφερομένων» έργων.